

WAT & HOE

KRETA

STAD & STREEK

Top 10
hoogtepunten
& INCLUSIEF
KAARTEN

WAT & HOE

KRETA

STAD & STREEK

Inhoud

★ Top 10 4

Het Kretagevoel 6

9

Het magazine

- Allereerst Kretenzer, dan Griek ■ De Minoërs en hun rituelen
- Het ritme van het eiland ■ Buitenlandse invloeden
- Schrijvers en kunstenaars ■ De Slag om Kreta
- Eet, drink en geniet ■ Landschappen en dieren op Kreta
- Iconen van alle tijden ■ Feesten

39

Je draai vinden

- Aankomst
- Vervoer
- Overnachten
- Eten & drinken
- Winkelen
- Uitgaan

49

Iraklion

- Even oriënteren ■ In een dag ■ Top 10 ■ Archaïologiko Mouseio
- Hoogtepunten ■ Enetiko Limani & Frourio Koules
- Istoriko Mouseio Kritis ■ Agia Ekaterini
- Verder ontdekken ■ 7 andere bezienswaardigheden
- Waar... ■ Overnachten ■ Eten & drinken ■ Winkelen ■ Uitgaan

75

Centraal-Kreta

- Even oriënteren ■ In drie dagen
- Top 10 ■ Knossos ■ Gortys ■ Phaistos (Festos)
- Verder ontdekken ■ 10 andere bezienswaardigheden
- Waar... ■ Overnachten ■ Eten & drinken ■ Winkelen ■ Uitgaan

105

Oost-Kreta

- Even oriënteren ■ In drie dagen
- Top 10 ■ Gournia ■ Agios Nikolaos
- Hoogtepunten ■ Malia Palati ■ Kritsa & Panagia Kera ■ Sitia
- Verder ontdekken ■ 10 andere bezienswaardigheden
- Waar... ■ Overnachten ■ Eten & drinken ■ Winkelen ■ Uitgaan

133

West-Kreta

Even oriënteren ■ In vijf dagen

Top 10 ■ Chania ■ Rethimnon ■ Farangi Samarias
■ Moni Arkadiou

Verder ontdekken ■ 14 andere bezienswaardigheden

Waar... ■ Overnachten ■ Eten & drinken ■ Winkelen ■ Uitgaan

163

Wandelingen & tochten

- Zaros en de Rouvaskloof
- Boomgaarden en olijfbossen
- De Lassithihoogvlakte
- De Amarivallei
- De westkust van Kreta

Praktische informatie 177

- Voor je vertrek ■ Als je er bent
- Handige woorden & zinnen

Kaarten 185

Register 195

10 redenen om terug te komen 200

★ TOP 10

Mis ze niet! In onze top 10-lijst vind je de belangrijkste bezienswaardigheden, van de absolute nummer 1 tot en met nummer 10.

1★ KNOSSOS ▶ 80

In het gereconstrueerde paleis van Knossos (▶ afb. links), dicht bij de hoofdstad Iraklion, is de pracht van de meer dan 3500 jaar oude Minoïsche cultuur voelbaar.

2★ ARCHAIOLOGIKO MOUSEIO, IRAKLION ▶ 54

Alle kunst-, cultuur- en gebruiksvoorwerpen die in Kreta zijn opgegraven, worden in dit museum niet alleen mooi gepresenteerd, maar ook goed en interessant uitgelegd.

3★ CHANIA ▶ 138

Meer dan 500 jaar Venetiaanse heerschappij heeft haar sporen nagelaten in de op een na grootste stad van Kreta.

4★ RETHIMNON ▶ 142

In deze stad kun je talloze minaretten uit de Osmaanse bezettingstijd bewonderen en de haven is de mooiste van heel Kreta.

5★ FARANGI SAMARIAS ▶ 146

Een wandeling door de Samariakloof in de Witte Bergen met een boottocht als afsluiter is een natuurbeleving en een sportieve uitdaging tegelijk.

6★ GORTYS ▶ 87

In de voormalige Romeinse hoofdstad kun je veel ruïnen in romantische oeroude olijfgaarden bekijken. Je vindt hier ook de oudste geschreven wetten van Europa.

7★ PHAISTOS (FESTOS) ▶ 90

Het Minoïsche paleis van Phaistos ligt op een bijzonder mooie locatie op een vruchtbare vlakte tussen het Ida- en Asterousiagebergte.

8★ GOURNIA ▶ 110

De opgegraven ruïnes van dit kleine Minoïsche stadje laten goed zien hoe gewone mensen meer dan 3500 jaar geleden op het eiland leefden.

9★ MONI ARKADIOU ▶ 148

Het eenzaam op een plateau gelegen renaissanceklooster is een nationaal heiligdom, omdat honderden Kretenzers zich hier opofferden om zich te bevrijden van de Osmaanse heerschappij.

10★ AGIOS NIKOLAOS ▶ 112

Dit pittoreske stadje in het oosten heeft een meer als vissershaven, een uitstekend museum en een voormalige leprakolonie.

Knossos – moet je gezien hebben!

HET KRETA-

Ontdek wat het eiland te bieden heeft en beleef de unieke sfeer zoals de Kretenzers dat doen.

FLANEREN

Na het werk en nog voor het late avondeten flaneren de Kretenzers graag langs de cafés en taveernen om te zien en gezien te worden en tussendoor een ouzo of raki te drinken. Ideale plekken om te flaneren zijn de haven van **Chania** (► 138-141), de 's avonds voor het verkeer afgesloten hoofdstraat van **Paleochora** (► 156) en de oever van **Agios Nikolaos** (► 112-113).

LYRA EN LAOUTO

De muziek waar zowel jonge als oude Kretenzers van houden, wordt op de *lyra* en *laouto* gespeeld. Ze vertelt over liefde en leed, en vrijheidsdrang en vrijheidsstrijd. Vaak worden er ook liederen geïmproviseerd die betrekking hebben op de aanwezigen. De *lyra* en *laouto* horen bij elke Kretenzische bruiloft, klinken spontaan in kleine *kafenias* en zijn ook regelmatig te horen in veel taveernen in het oude centrum van Rethimnon en Chania.

EEN AVOND MET VRIENDEN

Kretenzers eten niet graag alleen of met zijn tweetjes. Vrienden en bekenden komen 's avonds bijeen om samen te eten. Er wordt dan niet per persoon besteld; meestal

bestelt de groep verschillende gerechten, die midden op tafel worden gezet. Ieder pakt dan wat hij wil. Het is gebruikelijk dat er aan het eind wat overblijft, want lege borden betekenen dat de gastheer of -vrouw gierig is en dat iemand in het gezelschap misschien niet genoeg gegeten heeft. Ideale plekken voor zo'n Kretenzisch diner zijn **ouzeri en rakadika** in de Odos Vernardou in Rethimnon (► 144-160), de Odos Merineli in Iraklion (► 53, 71) en de haven van Chania (► 138 e.v.).

DE BERGEN IN

Als de Kretenzers er even tussenuit willen, rijden ze meestal de bergen in, behalve als het hartje zomer is. In veel kleine dorpen zijn kleine traditioneel ingerichte pensions en hotels die typerend zijn voor de streek en uitstekende gerechten serveren. In de cafés raak je gemakkelijk in gesprek met de plaatselijke inwoners, de lucht is helder en fris, en ezels, honden en hanen zorgen voor de nachtelijke geluiden. Mooie plekken voor zulke uitstapjes zijn de **Lassithi-hoogvlakte** (► 168-170) en het grote dorp **Anogia** bij de Psiloritis (► 96-97).

GEVOEL

Je kunt heerlijk flaneren in de Venetiaanse haven van Chania

Het Kretagevoel

CHILLEN BIJ GOEDE MUZIEK

De moderne terrasjes in de Odos Chandakos of de Odos Korai in **Iraklion** (► 49-74) zitten van 's morgens tot 's avonds laat vol met jonge mensen. Het is alsof je in een enorme openluchtclub met moderne muziek zit. Je kunt uren doorbrengen op één terras en tussendoor ook nog leuke gesprekken voeren.

VOOR STRANDLIEFHEBBERS

De kust van Kreta is 1046 km lang. Hier vind je tropische lagunen, zoals in **Elafonissos** of **Balos** (⊕ 188 A4), en palmstranden, zoals in **Väi** of **Preveli**. Sommige stranden zijn meer dan 10 km lang, bijvoorbeeld in **Georgioupoli** en **Rethimnon**, en andere hebben verborgen inhammen, zoals de Red Beach bij **Matala**. Soms is de oever vlak en kindvriendelijk, en soms wordt het water meteen diep, zoals in **Sougia** (⊕ 188 C2) of **Kato Zakros**.

KLOVEN DOORKRUISEN

De wereldberoemde Samariakloof is de langste, maar zeker niet de

Mountainbikers in de Therisianokloof

enige mooie kloof van Kreta. Waaghalzen kunnen kiezen uit ruim honderd heel verschillende canyons. De Kretenzer lopen erdoorheen met alpinistenverenigingen en toeristen kunnen een tocht boeken bij speciale reisbureaus (www.vamosvillage.gr, www.ansovillas.com, www.happywalker.com). Wie heel dapper is, kan bungeejumpen van 137 m hoogte in de kloof van **Aradena** (⊕ 189 D2, ► 48) bij Chora Sfakion.

DROOMEILANDJES ONTDEKKEN

Voor de kust van Kreta liggen enkele eilandjes waar je meteen het echte eilandgevoel krijgt. Veel mensen varen er 's zomers met kleine bootjes naartoe om te zwemmen: van Limenas Chersonisou naar **Dia** (⊕ 192 B5), van Rethimnon naar **Marathi** (⊕ 189 E4) in de Souda Bay, van Chania naar **Agii Theodori** (⊕ 188 C4), van Kissamos naar **Gramvousa** (⊕ 188 A5), van Ierapetra naar **Chrisi** (► 124) of van Paleochora naar **Gavdos** (► 154). Het belangrijkste wat je daarvoor nodig hebt, is zonnebrandcrème.

ALLEREERST KRETenZER, DAN GRIEK

De beroemde Kretenzische schrijver Nikos Kazantzakis, auteur van *Alexis Sorbas* (1946), beweerde dat hij allereerst een Kretenzer was en daarna een Griek, en deze gedachte leeft nog bij veel Kretenzers, jong en oud.

Tientallen jaren streefden de Kretenzers naar *enosis*, ofwel aansluiting bij Griekenland, wat in 1913 werd bereikt, maar dit verlangen werd eerder ingegeven door zorgen om veiligheid dan door een gevoel van verbondenheid. De zorgen om veiligheid gingen terug tot de Slag om Kreta en de lange geschiedenis van invasies. Omdat Kreta, het grootste Griekse eiland, door de Zee van Kreta geïsoleerd is van de rest van het land, is het altijd kwetsbaar geweest.

Eeuwenlang verzet tegen overheersing (► 20-23) en de lange strijd voor vrijheid hebben diepe sporen achtergelaten op de Kretenzische ziel. Kretenzers zijn overlevers en hechten met trots aan hun onafhankelijkheid en zelfstandigheid. Tijdens festivals dragen oude mannen een dolk of vuurwapen in hun sjerp als symbool van hun bereidheid om het land te verdedigen, van de vrijheid en van de eer binnen de Kretenzische traditie.

Teken van rouw

Je zult merken dat veel oude vrouwen in het zwart gekleed gaan. Traditioneel kleeften Krentenizers zich na het overlijden van een familielid tot drie jaar lang in het zwart. Buitenlandse overheersing leidde tot zoveel sterfgevallen dat zwart vrijwel de nationale kleur werd.

Eleftherios Venizelos

De Krentenizische staatsman Eleftherios Venizelos (1864-1936) is onbetwist de grootste verzetsheld van Kreta. Hij werd geboren in het dorp Mournies bij Chania, vocht tegen de Turken en leidde in 1879 een protestbijeenkomst waarbij voor het eerst op Kreta de Griekse vlag werd gehesen. In 1910 werd hij minister-president van Griekenland, en onder zijn bewind werd de aansluiting van Kreta bij Griekenland een feit. Overal in Griekenland dragen straten en pleinen zijn naam.

Alles voor de familie

Het karakter van de Krentenizer wordt gevormd door het land en door de familie. Familie betekent meer dan alleen gezin. Het is op Kreta heel gewoon dat meerdere generaties onder één dak leven en dat familieleden elkaar helpen in tijden van nood. De verschillende generaties kunnen goed met elkaar overweg. Het is niet ongebruikelijk om in de plaatselijke kroeg hippe jongeren in trendy kleding naast besnorde opaatjes in bretels te zien zitten. Hoewel vele jongeren wegtrekken van het platteland om in de stad te gaan werken of studeren, komen de meesten terug voor de viering van het paasfeest, voor familiefeesten en voor de oogst.

Jong en oud op weg op de motor in Rethimnon

Aankomst

De twee steden waar de meeste bezoekers arriveren liggen aan de noordkust van Kreta. Iraklion, de hoofdstad, is gunstig gelegen voor bezoek aan het midden en oosten van het eiland, en Chania, na Iraklion de grootste stad, ligt gunstig voor bezoekers van West-Kreta. Beide steden hebben een haven voor veerboten en een internationaal vliegveld. Omdat zowel de luchtvaart- als de veerbootdiensten op Iraklion frequenter zijn dan op Chania, kan Iraklion vanuit dat oogpunt gezien aantrekkelijker lijken, maar wanneer je het westen wilt bezoeken, probeer dan in Chania aan te komen.

Sitia heeft een derde internationaal vliegveld. Wanneer je overweegt een bezoek te brengen aan het minder drukke oosten van het eiland, informeer dan naar deze optie. In 2 uur rijdt je de 160 km tussen Iraklion en Chania over de goede New Road (Nationale Snelweg), die langs vrijwel de gehele noordkust loopt. De meeste toeristen reserveren een huurauto die op het vliegveld gehaald en teruggebracht kan worden. Er is ook een goede busdienst tussen de twee steden, beide belangrijke centra voor het uitgebreide busnetwerk waarmee het hele eiland redelijk eenvoudig en goedkoop kan worden bereisd.

Vliegveld van Iraklion

- Het altijd geopende vliegveld ligt **5 km ten oosten van het stadscentrum** (tel. 28 10 39 78 00, www.heraklion-airport.heraklion-crete.org).
- **Buslijn 1** vertrekt vlak buiten de terminal, om de paar minuten van 6-23 uur. Een kaartje kost ongeveer € 1,50.
- Buiten het vliegveld is gemakkelijk een **taxi** te vinden. Controleer of de **meter** aangezet wordt. Trek wat tijd uit om op het bord bij de standplaats te bekijken wat de standaardtarieven zijn voor de meest bekende plaatsen. Een **taxirit naar Iraklion** kost ongeveer € 15 (na middernacht is het duurder); je betaalt iets extra voor de bagage.
- Op het vliegveld vind je **wisselautomaten, autoverhuurbedrijven, bagagekarretjes, winkels, bars en cafés**.
- Café Cooking op de bovenverdieping van de internationale vertrekhal heeft gratis **wifi**. Café Everest biedt gratis internet op drie openbare computers.
- Voor diegenen die een **auto** willen **huren**: de New Road ligt vlak bij het vliegveld. Volg de borden naar Agios Nikolaos wanneer je naar het oosten wilt, om naar het westen te gaan volg je de borden Iraklion en vervolgens Rethimnon. Het centrum van Iraklion is een kwartier rijden.
- Wil je bij het vliegveld **parkeren**, neem dan de openbare parkeerplaats tegenover de terminal aan de uiterste kant van de weg.
- Zorg dat je voor de internationale **terugvlucht** ongeveer 2 uur van tevoren op het vliegveld bent. Er staan vaak lange rijen.
- Het is verboden **vloeistoffen** in de handbagage mee te nemen.
- **Vertragingen** komen in de zomer met de chartervluchten helaas vaak voor. Voor de check-in is er veel meer ruimte dan erna; ga dus pas door de veiligheidscontrole wanneer het echt nodig is. Reken 's zomers op maximaal 30 minuten wachttijd voor de veiligheidscontrole.

Vliegveld van Chania

- Het vliegveld ligt vlak **bij Souda**, ongeveer 15 km ten noordoosten van het stadscentrum (tel. 2 82 10 08 38 00, www.chania-airport.com).
- De **openbare bussen** rijden ongeveer één keer per uur naar de binnen-

stad van Chania. Vanaf daar kun je een streekbus nemen.

- Het vinden van een **taxi** is geen probleem. Een rit naar het centrum kost ongeveer € 15, meer met bagage.
- Op het vliegveld vind je **wisselautomaten**, diverse **autoverhuurbedrijven**, **winkels** en **cafés**.
- Heb je een **auto gehuurd**, volg dan de borden naar Souda om bij de New Road te komen. Vermijd bij voorkeur het centrum van Chania, behalve als dat je reisdoel is. Sla bij de New Road links af om oostwaarts richting Rethimnon en Iraklion te gaan, of rechts af om westwaarts te gaan. Er staan weliswaar bordjes Chania, maar je wordt om het centrum heen geleid.

Vliegveld van Sitia

- Het vliegveld ligt 2 km ten noordwesten van het centrum (tel. 28 43 02 44 24; www.sitia-airport.com).
- **Taxi's** wachten op de inkomende vluchten. De prijs naar Sitia bedraagt € 10.

Haven van Iraklion

- De commerciële haven ligt **ongeveer 1,5 km ten oosten** van het centrum van de stad.
- Bij elke aankomst van schepen staan talloze **taxi's** klaar. De lijnbussen naar het stadscentrum en naar de bushaltes voor verre bestemmingen staan aan de hoofdstraat voor de haventerminal.
- Voor meer informatie bel je de havenpolitie (tel. 28 10 24 49 56).

Haven van Chania

- De veerboten leggen aan in de haven vlak bij Souda, op ongeveer 20 minuten rijden oostwaarts vanaf het centrum. Er zijn **taxi's en lijnbussen** beschikbaar.
- Er is een **dagelijkse veerbootdienst** naar Athene.
- Voor meer **informatie** bel je de havenautoriteiten (tel. 28 21 08 92 40).

Toeristenbureau

Een toeristenbureau vind je alleen in de grote steden. Ze hebben onregelmatige openingstijden en zijn 's winters vaak gesloten.

Nationaal toeristenbureau (Iraklion): Odos Xanthoudidou 1, tel. 28 10 22 82 03, tegenover het Archeologisch Museum.

Chania: Kriari 40.

Rethimnon: Dimocratias 1, tel. 28 31 02 50 12.

Agios Nikolaos: I. Koundourou 21A, tel. 28 41 02 23 57.

Sitia: op de boulevard, tel. 28 43 02 83 00.

Vervoer

Rondreizen op Kreta is eenvoudig. Het is een groot eiland, dus als je ook wat tijd wilt nemen om uit te rusten, kun je jezelf het best beperken tot één regio.

Busdiensten

- De busdiensten zijn **over het algemeen goed**. Er zijn bijvoorbeeld ongeveer 25 bussen per dag tussen Iraklion en Chania en een gelijk aantal tussen Iraklion en Agios Nikolaos.

1 ZAROS EN DE ROUVASKLOOF

Wandeling

AFSTAND: 8 km

TIJD: 3-4 uur

BEGIN-/EINDPUNT: Zaros 191 E2

Deze wandeling neemt je mee naar een bergklooster en door een rotsachtige kloof, rijk aan flora en fauna, met mooie vergezichten op het Psiloritisgebergte van Centraal-Kreta. Start de wandeling vroeg om de ergste middaghitte te vermijden en maak deze wandeling nooit in de winter.

1-2

Zaros, aan de voet van het Ida-gebergte (Psiloritis) staat op Kreta bekend om

het bronwater dat hier gebotteld wordt. Rijd westwaarts door het dorp en parkeer bij het postkantoor. (Voor een kortere wandeling rijd je door tot het meer.)

2-3

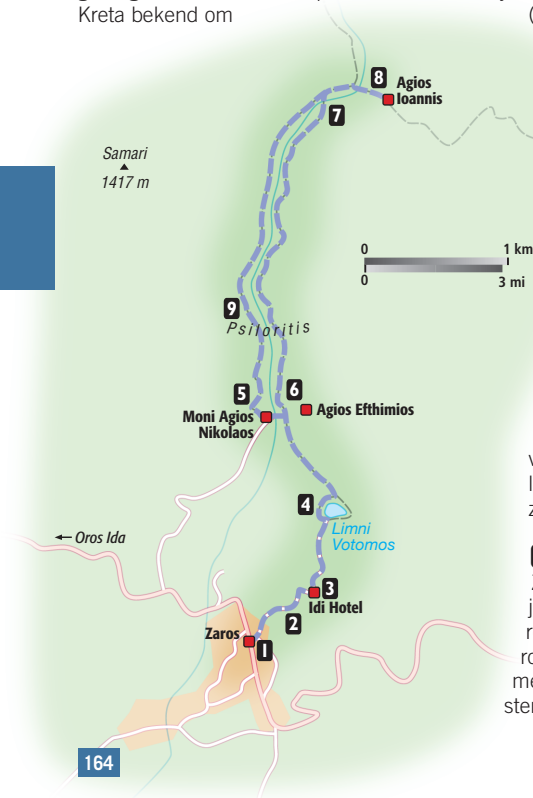
Loop verder langs de hoofdweg, totdat je het bordje ziet voor het Idi Hotel en het Votomosmeer, direct achter een bron. Buig af naar rechts en loop bergopwaarts het straatje in, tot het **Idi Hotel** (► 100).

3-4

De weg maakt een scherpe bocht naar links. Loop verder bergopwaarts langs de forellenkwekerij – deze vis is een van de specialiteiten van Zaros. Na 15 minuten kom je bij het kleine **Votomosmeer**, gevormd door de waterbronnen van Zaros, met een leuke taveerne aan de zuidkant ervan.

4-5

Zowel de paden aan je linker- als aan je rechterhand leiden je rond de oever van het meer en een aantal stenen traptreden op.

Loop verder door de poort en langs het zandpad dat boven de olijfboomgaarden uitstijgt. Zodra je de bocht om bent, zie je **Moni Agios Nikolaos** iets verderop aan je linkerhand. Hoewel het gebouw er vanbuiten modern uitziet, heeft de kerk fresco's die dateren uit de 14e eeuw.

5-6

Tegenover het houten bruggetje naast het klooster leidt een in de rotsen uitgehakte trap je naar de kleine kapel van **Agios Efthimios**, waar veel iconen te zien zijn. Steek de brug over en volg het pad, dat een scherpe bocht naar rechts maakt en naar boven, van het klooster af, kronkelt. Volg de gele pijlen en markeringen op de rotsen die je langs de grootste rotsen loodsen. Je bent nu aangeland bij de **Rouvaskloof**, die door de plaatselijke bevolking ook wel Agios Nikolaoskloof wordt genoemd, naar het klooster.

6-7

Na een korte, steile klim kom je bij een hek. Sla rechts af en volg de pijl, terwijl het pad rond de volgende heuvel kronkelt. Ga de stenen trapreden op, door een poort. Tijdens de afstand van 1,6 km door de kloof worden gemakkelijke stukken langs de met kruiden

Blik op de Psiloritis (Oros Ida) vanuit Zaros

EVEN RUSTEN

Je kunt leuk uitrusten bij **Taverna Oasis**, tegenover het postkantoor in Zaros. Andere opties zijn de mooie terrasbar van het Idi Hotel, de **Votomos Taverna** (► 102) en de **taveerne** bij het Votomosmeer.

begroeide hellingen afgewisseld met steile klimtochten over stenen treden. De route is goed aangegeven met gele pijlen.

7-8

Het pad volgt de steile zijde van de kloof en slingert zich dan naar beneden door het ravijn om vervolgens weer aan de overzijde terug te gaan. Het pad wordt hier breder en loopt omhoog naar een wegwijzer. Om de wandeltocht uit te breiden tot een hele dag, volg je het pad van 2,7 km lang naar het kerkje **Agios Ioannis**.

8-9

Om terug te keren, volg je de bordjes met Votomos en **Agios Nikolaos**. Dit zandpad is nauw en steil aan het begin, maar biedt vrij uitzicht op de kloof. Nadat je langs enkele bijenkorven bent gekomen, sla je links af naar een breed zandpad dat naar het klooster leidt. Volg de bordjes naar Votomos, loop de houten brug over en keer terug naar Zaros.

KRETA

- Duidelijke indeling op kleur
- Uitgebreide plattegronden en gedetailleerde kaarten
- Verrassende wandeltochten
- Top 10 hoogtepunten

Het eiland Kreta heeft drukke kustplaatsen, veel rustige strandjes en een mooi bergachtig binnenland. Je kunt de eeuwenoude opgravingen van de Minoïsche

cultuur bezoeken, een wandeltocht maken of een relaxte boottocht maken. De steden Chaniá en Réthymnon ademen een relaxte, bijna Italiaanse sfeer.

www.watenhoe.nl

NUR 512

9 789021 566986